

FORSKNINGSLOGEN NIELS TRESCHOW

FORSKNINGSNYTT

Årgang 1, nummer 1

27. februar 2012

Ny utgave av Acta Masonica Scandinavica

Som ny Ordførende Mester i Forskningslogen Niels Treschow er det en stor glede å kunne presentere den siste utgaven av Acta Masonica Scandinavica (AMS) – den fellenordiske årboken som inneholder resultatene av den siste frimureriske forskning i Norden.

Det norske bidraget denne gangen er historien om fregatten Gelderland og dennes besetning, som søkte nødhavn i Bergen i 1809. Les hele den spennende historien i AMS om de nederlandske frimurerbrødrene som stiftet en flyttbar loge midt under Napoleonskrigen;

"Beretningen om "Den Tilfældige Forening" begynner den 8. mars 1807 da den hollandske fregatten "Gelderland", et kaperfartøy med en rekke frimurere ombord, går ut fra Texel i Nederland med det formål å eskortere en liten konvoi på tre til fire skip til Batavia (Jakarta). - "Gelderland" kom aldri så langt, og måtte legge om kursen da skipet tok inn vann og måtte repareres. Kapteinen valgte da å gå til Bergen, som var en kjent sjøfartsby på den tiden."

St. Johanneslogen Carl til den Norske Løve i Bergen, ønsket å vise brødrene, gjennom å sette opp en historisk loge, det ritual som brødrene på Gelderland trolig benyttet i 1808. I den sammenheng var det naturlig å se på historien bak de hollandske brødres ambulerende loge i Bergen, "Den Tilfældige Forening". Logen hadde trolig, noe over 20 år etter konventet i Wilhelmsbad, arbeidet etter det rektifiserte system.

I 1990 hadde St. Johanneslogen Carl til den Norske Løve i Bergen, i forbindelse med kartlegging av logens historie, fått tilsendt fra historiske arkiver i Den Haag ritualet: "Aufnahmritual des 1. Grades von Wilhelmsbad 1782", og det var dette ritualet som ble vist frem i Bergen i form av en historisk loge.

Den historiske logen i Bergen viste hvilket pedagogisk potensial slik loger har. Ved Forskningslogens Symposium 2011 ble det også

Brødrene fra Bergen viser det rektifiserte system anno 1809.

fremført en historisk loge; et spesialskrevet rituale fremført i autentiske 1700-talls kostymer. Logen var åpen for alle, også kvinner og de menn som ikke var frimurere.

Ritualet som ble vist gjestene søkte å vise hvilken kraft ritualer kan ha på alle mennesker—tilbakemeldingene vi fikk, bekreftet at vi lyktes. Forskningslogen har satt seg som mål å sette opp én historisk loge i året. Neste gang blir i 2013 i forbindelse med 10 års jubileet for stiftelsen av Forskningslogen i Norge.

Hilsen fra Ordførende Mester

I min tiltredelsestale, sa jeg at Forskningslogen skal formidle kunnskap om vår Ordens tilblivelse.

Jeg ville med dette vise at kunnskap om vår eldgamle historie kan bidra til bedre å forstå hvordan frimureriet rører ved våre liv her og nå.

Forskningslogen skal altså ikke bli værende i fortiden, men bruke kunnskapen om vår historie til bedre å forklare hvordan våre ritualer er ment å fungere og hvilket fantastisk budskap rituale- ne skjuler.

Vi skal bruke vår kunnskap om frimureriet til å gjøre frimureriet aktuelt—høyaktuelt! Forskningslogen skal være i tiden med sin kunnskap om frimureriet; innen ritualkunnskap og frimurerhistorie.

Vi skal påse at ny brødre blir ledet gjennom 1700-tallets spesielle pedagogikk av en hånd strukket ut fra det 21. århundre

Jeg ønsker dere med disse ordene: lyse tider, snarlig vår og på gjensyn i Niels Treschow.

Broderligst
Kjell Juveth Johansen
Ordførende Mester.

Saker av interesse:

- SYMPOSIUM 2013
- 10 ÅRS JUBILEUM
- HISTORISKE LOGER
- ACTA MASONICA SCANDINAVICA
- FORMIDLING OG OPPLYSNING
- DVD-ER FRA SYMPOSIUM 2011
- FOREDRAG OG SEMINARER

I dette nummeret:

- HILSEN FRA ORDFØRENDE MESTER **1**
- CARL FRIEDRICH ECKLEFFS SYMPOSIUM 2013 **2**
- REPATRIERINGEN FRA MOSKVA **2**
- MINERVA NO. 27 FORSKNINGSKONFERANSE **3**
- FORSKNINGSLOGEN I TIDEN **3**
- Tilbud fra Quatour Coronati i London **2**
- FORSKNINGSLOGEN Fyller 10 år! **3**

FORSKNINGSLOGEN NIELS TRESCHOW

Stjålet fra Stamhuset september 1940.

Bøker har allerede kommet fra Polen, når kan vi ønske resten av vårt arkivmateriale velkommen?

I et oppsiktsvekkende internasjonalt prosjekt, er Den Norske Frimurerorden i ferd med å fullføre repatrieringen av verdifullt arkivmateriale.

Forskningslogen Niels Treschow fortsetter sponsingen av Ordenens repatrieringsprosjekt, for å få hjem frimurerarkivene fra Stamhuset og de 30 føringslogene som ble stjålet etter oppløsningen av norsk frimureri i september 1940.

Dette er det største internasjonale prosjekt som Den Norske Frimurerorden har deltatt i, og er en oppfølging av et tilsvarende prosjekt hvor man i 2010 lyktes å få hjem over 1700 titler fra førkrigstidens Stamhusbibliotek. I tillegg til forsk-

ningslogen har de etablerte førkrigslogene bidratt med en kronerulling som gjorde det mulig for Ordenen å sette i gang dette prosjektet for fire år siden.

Vi spør frimurerforsker Helge Bjørn Horrisland (HBH) om status:

- Når kan vi forvente å få saken våre hjem?

HBH — det er politikk i dette. Vi er i forhandlinger, og vi gjør vårt til for at pengene vi har samlet inn fra logene skal føre vår Ordens

eiendom hjem.

- Hva kan vi forvente å få hjem fra Moskva, bøker?

HBH — nei, stort sett protokoller og annet arkivverdig materiale.

- Støvete bokhyller og kjellere, hvordan er arbeidsforholdene?

HBH — vel, jeg vil kanskje beskrive det som støvete, men for et interessant støv! Når omsider alt er kommet til rette, og vi har fått det hjem, er det viktig at alt blir lagt inn i et historisk arkiv slik at vi kan forske i det. Vi har et enormt kildemateriale som ikke bare er interessant for oss, men også akademisk. Problemet er at vi per i dag ikke har tilgang til det. Historiske kilder må arkiveres og tilgjengeliggjøres for forskere.

”BLEV

NOGENSINDE

HØJST

UVÆNTET

LYSET TÆNDT

PAA STAGEN;”

FRA PROTOKOLLENE SOM BLE SENDT TIL HET GROOT OOSTEN VAN HOLLAND—SE ARTIKKEL I AMS 2012 OM SKIBET GELDERLAND.

Forskningslogen Carl Friedrich Eckleffs symposium i 2013

Den svenske forskningslogen Carl Friedrich Eckleff arrangerer neste år sitt ”Eckleff-symposium” i Kristianstad 12-14 april 2013.

Logen inviterer norske foredragsholdere til å bidra.

Fra norsk side vil det bli arrangert egen medlemstur for Treschow-medlemmer til arrangementet inkludert transport med buss. Programmet vil inneholde

lokalt logemøte på fredag, felles måltider og overnatting i tillegg til symposiet.

Niels Treschow ønsker at så mange som mulig deltar på arrangementet. Vi har et spesielt ansvar for å følge opp når andre land inviterer. Sitter noen av dere inne med et foredrag dere mener vil passe, så gi beskjed til oss, så skal vi ta dette videre.

Alle påmeldinger og øvrige spørsmål til arrangementet rettes til

Deputert Mester Helge Bjørn Horrisland på e-post:

dm@treschow.dnfo.no

Av erfaring kan vi kan love dere en spesielt hyggelig frimurerisk opplevelse både i broderlighet, og med en kontinental skikk som både stimulerer og utfordrer.

Velkommen med på reisen!

Tilbud fra Quatuor Coronati i London

Quatuor Coronati i London tilbyr årboken til alle — også de som ikke er medlemmer!

For første gang er det nå mulig for frimurere som ikke er medlemmer av den engelske forskningslogen Quatuor Coronati i London å kjøpe deres årbok med foredrag fra interne møter.

Foreløpig er årboka for 2003,

2008 og 2009 lagt ut for salg. Se website www.lewismasonic.co.uk.

Vi vil også minne om at medlemmer av Treschow, som ikke har sin samling av skandinaviske ACTA-årbøker komplett, kan henvende seg til logens sekretær på e-post: sekr@treschow.dnfo.no for å komplettere samlingen. Vi leverer så lenge vi har lager.

Forskningslogen arbeider også tett med Ordenens Nevnd for frimurerisk forskning, og for de loger som

trenger foredrag eller instruksjoner, vennligst ta kontakt med Forskningslogen eller Nevnden direkte hvis dere ønsker å utvide biblioteket. Vi treffes på følgende adresser :

Nevnden:
nevnden@dnfo.no

Forskningslogen:
sekr@treschow.dnfo.no

Kong Carl XIII av Sverige og Norge. Han skapte det Svenske system, som flere land i Europa benytter.

Forskningslogen i tiden, av OM Kjell Juveth Johansen,

Forskningslogen skal være i tiden med sin kunnskap om frimureriet; innen ritualkunnskap, ritualutvikling og frimurerhistorie.

I min tiltredelsestale la jeg vekt på å være i tiden. Vår Orden benytter eldgamle ritualer, men vi må ikke henge igjen i det forgangne av den grunn!

Forskningslogen skal være synlig gjennom møter og instruksjoner, meddelelser og symposier - usynlig til stede i all kvalitetssikring. Dette skal være en av våre kvaliteter – et av våre varemerker.

Forskningslogen skal også arbeide bredt, og på tvers av Ordenens

direktorer med både historiske, samtidige og fremtidige spørsmål.

Deltagerne i et ritualskuespill med 1700-tallstema som ble fremført under Forsknings symposiet 2011.

Men, veien fremover skal ikke være en vandring i ensomhet, men med Ordenen, og i samarbeid med de andre enheter for det samme store mål; å fortsette å gjøre frimureriet forståelig og aktuelt - høyaktuelt for våre liv her og nå!

Forskningslogen skal derfor formidle frimureriet til brødrene, på deres premisser og gjerne med et glimt i øyet...

I forbindelse med vår loges 10 års jubileum neste år vil

vi legge vekt på formidling og bruk av gode pedagogiske virkemidler. Blant annet skal det i 2013 også arrangeres et Forsknings symposium over samme lest som sist, med mange spennende og interessante temaer og foredragsholdere.

De fotograferte insignier. I logen beholdes ett Hammer, signet, nøkkel i kryds, 4 loge-merker og angrepsordenen med. Resten går bort ved innvielse, derskilt 8. logemøtet.

Rekvisitter fra den gamle logen Carl til den Norske Løve i Bergen.

Ingen av sakene har kommet til rette, men fantes da brødrene fra Gelderland ankom Bergen i 1809.

Niels Treschow fyller 10 år i 2013!

Forskningslogen fyller 10 år i 2013. For noe spennende år den har lagt bak seg!

På under 10 år har Forskningslogen prestert på en rekke områder: Den har publisert 17 forskningsartikler i det fellesnordiske forskningstidskriftet Acta Masonica Scandinavica. Samtidig har det blitt avholdt over 30 logemøter i regi av Forskningslogen, og over 30 andre foredrag eller instruksjoner i andre sammenhenger i utland og innland av embedsmenn tilknyttet Niels Treschow. Embedsmenn fra Forskningslogen har også vært

sentrale i utarbeidelsen av både Strategiutvalgets- og Organisasjonsutvalgets innstilling som ble overlevert Stormesteren høsten 2011. Den har bygget viktige relasjoner til andre lands forskningsloger, og den har brukt store midler og ressurser på å repatriere det som en gang ble frarøvet Ordenen under 2. verdenskrigen, og som nå er funnet i Moskva. På ni år er dette imponerende!

Vi ser frem til å tilbringe dagen med 10 års jubelanten i 2013. Det blir, som sist, mange "småretter" med spennende og smakfulle

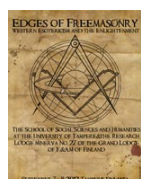
foredrag. Vi kan tilby foredragsholdere fra inn og utland. En fin balanse mellom underholdning og forskning. Denne gangen vil vi også kjøre flere rituelle foredrag parallelt med et tilbud til de som ikke er frimurere, så ta med din ledsager. Tradisjonelt blir det taffel med musikk og underholdning på kvelden.

Vi ønsker dere hjertelig velkommen til jubileumsåret i 2013—men først altså møtet i Tromsø 5. mai og vår høytidsdag i Stavanger i 8. september 2012.

"Det ligger i både forskningens og kreativitetens natur at forskere fremfor alt trenger autonomi, mangfold og frihet for å lykkes med sitt forskningsarbeid"

Minerva No. 27 Forskningskonferanse

Minerva No. 27 holder forskningskonferanse i Tampere i Finland.

Den finske forskningslogen Minerva No. 27 vil holde en forskningskonferanse i Tampere 7. – 8. September 2012 under tittelen

"Edges of Freemasonry – Western Esotericism and the Enlightenment". Brødre som arbeider med / er

interessert i frimurerisk forskning inviteres til å delta – og kan få tilsendt materiale ved å registrere seg på nettsiden under "Call for Papers". Mer om konferansen finnes på: www.edges.fi.

Kontaktinformasjon :

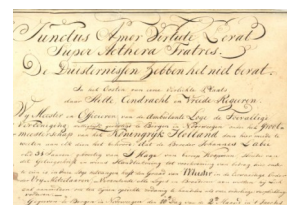
Professor Risto Harisalo
e-post: risto.harisalo@uta.fi

Dr. Marko Nenonen
e-post: marko.nenonen@uta.fi

Sekretariat:

Mr. Antti Harmainen, MA,
e-post: antti.harmainen@uta.fi

Ms. Katariina Lehto, BA,
e-post: katariina.lehto@uta.fi

Johannes l'Abbée logepass. Han ble forfremmet til Mester i 1809 i logen Den Tilfældige Forening i Bergen.

Per scientiam ad certitudinem - Gjennom kunnskap til visshet

FORSKNINGSLOGEN NIELS TRESCHOW

FORSKNINGSLOGEN NIELS
TRESCHOW

Postboks 506 Sentrum
0105 Oslo

Telefon: 22 47 95 00

E-post: sekr@treschow.dnfo.no

Hører du ikke noe fra oss?

Vi minner brødrene om å sende inn sin e-postadresser til sekr@treschow.dnfo.no

Forskningslogen Niels Treschow ble innviet i Ordenens Stamhus i Oslo den 1. november 2003. Logen er direkte underlagt Den Norske Frimurerordens Stormester.

Alle medlemmer av Den Norske Frimurerorden med III grad eller høyere kan bli såkalte korresponderende medlemmer av Forskningslogen. I tillegg har Forskningslogen 27 faste medlemmer, som utnevnes av Ordenens Stormester. En del av disse utgjør logens embedsverk. Det er også utnevnt æresmedlemmer.

Logens valgspåk er *Per scientiam ad certitudinem* (Gjennom kunnskap til visshet).

Logens våpenskjold er basert på Niels Treschows frimurerskjold som befinner seg i museet i Den Norske Frimurerordens Stamhus.

Niels Treschows embedsmenn:

Kjell Juveth Johansen, OM, Helge Bjørn Horrisland, DM, Fredrik Hilding, FBB, Joe R. Svelland, ABB, Trond Ingebrigtsen, T, Bjørn Knutsen, S og Rolf Nøstdahl Skattmester.

Niels Treschows øvrige faste medlemmer:

Thor Skott Hansen, Arne Hilmar Andresen, Odd Andreas Bjerk, Jørund O. Gustavsen, Willy Haukedal, Thor Heyerdahl, Carsten Hvoslef, Ole Christian Ingebretsen, Edmund Juliusen, Jann Langseth, Kåre-Bjørn Kongsnes, Kristian Lassen, Erling Grønvold Olsen, Georg Rasmussen, Ingar Samset, Sture Smith, Kaare Stephensen, Harald Sundin og Øyvind Anker Syversen.

[www.frimurer.no/
forskningslogen](http://www.frimurer.no/forskningslogen)

Alle foredrag som ble holdt på Forskningslogens Niels Treschows symposium 2012 ble foreviget på film.

Et utvalg av disse foredragene er nå tilgjengelig på DVD. Bestilling: dvd@treschow.dnfo.no

Forskningslogens møter i 2012 og 2013

Forskningslogen arrangerer følgende møter i 2012:

5. mai 2012 - Tromsø
8. sept. 2012 - Stavanger
17. nov. 2012 - Oslo

5. mai 2012 - Tromsø
Møtet i Tromsø, med foredragsholderne Thorir Stephensen, tidligere Ordenens Høyeste Prelat fra Island og Morten Edvindsen fra Norge tar for seg det aller første frimurermøtet i Island;

"Det var i året 1902. Etter nøjagtige forberedelser reiste vi 6 frimurere, 4 Nordmænd og 2 Tyskere, nord til Hornbjarg, hvor vi holdt Skt. Hans-festen med ordensmæssigt logearbejde under det høje tag som den trefoldig store bygmester har hvælvet over os. Solen skinnede på den blå himmel og skænkede vores arbejde visdom, styrke og skønhed." (gjengitt fra Stephensens manus)

Vi anbefaler alle å delta på dette

meget interessante og spennende fordraget om Islandsk frimureri.

8. sept. 2012 - Stavanger og høytidsdag
Høytidsdagen til Forskningslogen Niels Treschow har aldri tidligere vært feiret. Logen fyller 9 år i år, og vi inviterer brødrene til et historieinspirert møte om Norges første Frimurer Jens Arbien. Foredragsholder Leif Endre Grutle vil geleide oss igjennom spennende 1700-talls historie fra både Tyskland og Norge;

"16. juli 1788 samla brørne i Dunckerque-logen Amitié et Fraternité seg for å feire at ein av logebrørne deira hadde passert 50 år som frimurar. Jubilanten var Jean Bagge, som etter eige utsegn skulle ha mottatt dei to fyrste gradene i logen St. James i Aberdeen 28. februar 1738.

Meistergraden skulle han ha fått i "Dronthom" (Trondheim?) i Noreg i 1740. Han hevda vidare at han

etter å ha flytta attende til fødebyen Bergen i 1742 skulle ha fått fleire høgare grader i ein frimurar-samanslutning som heldt til der. Etter eit skipsbrot på kysten av Frankrike i 1745, hamna han så i Dunckerque. Her levde han resten av livet som respektert borgar, og har på eit tidspunkt slutta seg til Amitié et Fraternité, ei loge som vert rekna blant dei eldste innan det franske frimureriet." (gjengitt fra Grutles manus)

Få med deg vår høytidsdag og dette spennende fordraget på vår høytidsdag 8. september 2012 i Stavanger.

En geysir i full kraft fra dypet mot lyset!